

Šifra kandidata:

--

Državni izpitni center

SPOMLADANSKI IZPITNI ROK

UMETNOSTNA ZGODOVINA

Izpitna pola 1

Ponedeljek, 8. junij 2026 / 90 minut (60 + 30)

*Dovoljeno gradivo in pripomočki:
Kandidat prinese nalivno pero ali kemični svinčnik.
Konceptni list je na perforiranem listu, ki ga kandidat pazljivo iztrga.
Izpitni poli je priložena barvna priloga.*

SPLOŠNA MATURA

NAVODILA KANDIDATU

Pazljivo preberite ta navodila.

Ne odpirajte izpitne pole in ne začenjajte reševati nalog, dokler vam nadzorni učitelj tega ne dovoli.

Prilepite kodo oziroma vpišite svojo šifro (v okvirček desno zgoraj na tej strani).

Izpitna pola je sestavljena iz dveh delov, dela A in dela B. Časa za reševanje je 90 minut. Priporočamo vam, da za reševanje dela A porabite 60 minut, za reševanje dela B pa 30 minut.

Izpitna pola v delu A vsebuje 5 nalog polodprtega tipa, od katerih izberite in rešite 4, v delu B pa 3 naloge odprtega tipa, od katerih izberite in rešite eno. Število točk, ki jih lahko dosežete, je 80, od tega 60 v delu A in 20 v delu B.

Vse slike so v priloženi barvni prilogi.

V preglednicah z "x" zaznamujte, katere naloge naj ocenjevalec oceni. Če tega ne boste storili, bo ocenil prve štiri naloge, ki ste jih reševali v delu A, in prvo nalogo, ki ste jo reševali v delu B.

Del A				
1.	2.	3.	4.	5.

Del B		
6.	7.	8.

Rešitve pišite z nalivnim peresom ali s kemičnim svinčnikom v izpitno polo v za to predvideni prostor **znotraj okvirja**.

Pišite čitljivo. Če se zmotite, napisano prečrtajte in rešitev zapišite na novo. Nečitljivi zapisi in nejasni popravki bodo ocenjeni z 0 točkami. Osnutek naloge dela B, ki ga lahko napišete na konceptni list, se pri ocenjevanju ne upošteva.

Zaupajte vase in v svoje zmožnosti. Želimo vam veliko uspeha.

Ta pola ima 24 strani (1–24), od tega 3 prazne. Barvna priloga ima 12 strani (25–36).

V sivo polje ne pišite. V sivo polje ne pišite. V sivo polje ne pišite. V sivo polje ne pišite. V sivo polje ne pišite.

Konceptni list

Prazna stran

OBRNITE LIST.

DEL A**1. naloga: Umetnost Mezopotamije in starega Egipta**

1.1. Na področju Mezopotamije se je zvrstilo več kultur/civilizacij. Poimenujte dve.

(2)

Za Mezopotamijo je značilna posebna arhitektura, taka, kot je na sliki 1.1. Poimenujte jo in navedite dve njeni značilnosti.

ime arhitekture: _____

značilnosti: _____

(3)
(5 točk)

1.2. V Egiptu so vladarji imeli poseben naziv. Navedite, kateri vladarski naziv so uporabljali v Egiptu, in poimenujte enega izmed vladarjev s tem nazivom.

naziv: _____

ime vladarja: _____

(2)

V Egiptu je doživela velik razcvet grobna arhitektura. Pojasnite, s čim je povezan razvoj te arhitekture.

(1)

Naštejte tri arhitekturne tipe grobne arhitekture. Glejte sliko 1.2.

(3)
(6 točk)

1.3. Umetnost starega veka je v službi vladarja in njegovega poveljevanja. Kako se to izrazi v vsebini ali oblikovanju na likovnih delih na slikah 1.3 in 1.4? Za vsako umetnino pojasnite po dve značilnosti, s katerima sta poveljčana vladarja.

slika 1.3: _____

(2)

slika 1.4: _____

(2)
(4 točke)

2. naloga: Antična rimska umetnost

2.1. Katere tri tipe stanovanjskih stavb so poznali v antičnem Rimu (slike 2.1, 2.2, 2.3)? Navedite jih.

(3)

Katere izmed teh stavb so bile namenjene bivanju premožnejših slojev?

(1)
(4 točke)

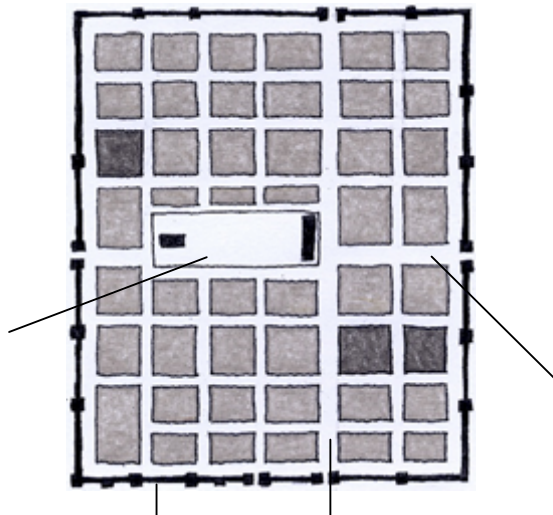
2.2. Kje je stala rimska bazilika?

(1)

Čemu je služila rimska bazilika (slika 2.4)?

(1)
(2 točki)

2.3. Na zemljevidu Emone poimenujte označene dele mesta: obzidje, kardo, dekuman, forum.

(Vir slike: arhiv DPK SM za UZG)

(2 točki)

2.4. Kakšno funkcijo je imel kip na sliki 2.5?

(1)

Po čem vemo, da je s kipom upodobljen pomemben rimski meščan?

(2)

Navedite še dve mesti na Slovenskem, ki sta bili poleg Emone (današnje Ljubljane) pomembni antični rimski središči.

(1)
(4 točke)

2.5. Primerjajte kipa na slikah 2.6 in 2.7. Kateri kip upodablja veljaka iz rimskega republikanskega obdobja in kateri rimskega cesarja?

republikanski portret: _____

cesarski portret: _____
(1)

Kako je oblikovan obraz v prvem in drugem primeru?

republikanski portret: _____

cesarski portret: _____

(2)
(3 točke)

3. naloga: Tabelno slikarstvo

3.1. Slikarji so v preteklosti za tabelne slike uporabljali različne podlage. Imenujte dve podlagi.

(2 točki)

3.2. K številki slike dopišite ustrezno slikarsko tehniko.

slika 3.1: _____

slika 3.3: _____

slika 3.4: _____

(3 točke)

3.3. Imenujte umetnino na sliki 3.1.

(1)

V katero obdobje antike bi jo umestili?

(1)

Motiv je portret. Oblikovno ga opišite.

(1)
(3 točke)

3.4. Slika 3.2 je ikona. Razložite ta pojem.

(1)

Značilna je za bizantinsko umetnost. Katera vera je pozneje prevzela ikone?

(1)
(2 točki)

3.5. Umetnina na sliki 3.3 kaže slikarjevo humanistično usmeritev in poznavanje neoplatonizma. Pojasnite pojma humanizem in neoplatonizem.

humanizem: _____

(1)

neoplatonizem: _____

(1)
(2 točki)

3.6. Ob sliki 3.4 napišite tri značilnosti Leonardovega slikarstva.

(3 točke)

4. naloga: Romanska in gotska arhitektura

4.1. Časovno opredelite oba srednjeveška sloga.

romanika: _____

gotika: _____ (2 točki)

4.2. Razvrstite stavbe na slikah 4.1, 4.2, 4.3, 4.4 in 4.5 v ustrezen umetnostnozgodovinski slog, tako da zapišete ustrezno številko slike.

romanika: _____

gotika: _____ (2 točki)

4.3. Primerjajte zunanjščino cerkva na slikah 4.1 in 4.2. Zapišite tri razlike med njima.

(3 točke)

4.4. Poimenujte stavbo na slikah 4.1 in 4.1a in kraj, v katerem stoji.

(1)

Opišite tloris na sliki 4.1a s štirimi navedbami.

(4)
(5 točk)

4.5. Stavba na sliki 4.3 je rotunda. Pojasnite ta pojem.

(1 točka)

4.6. Čemu je služila zgradba na sliki 4.4?

(1 točka)

4.7. Zakaj stavba na sliki 4.5 spada v profano arhitekturo?

(1 točka)

5. naloga: Razvoj akta od prazgodovine do renesanse

5.1. V prazgodovini so nastali prvi primeri ženskega akta. Poimenujte umetniško delo na sliki 5.1 in natančno opredelite prazgodovinsko obdobje, v katerem je nastal kip.

_____ (1)

Navedite dve oblikovni značilnosti tega akta.

 _____ (1)
 (2 točki)

5.2. V antični Grčiji so moškemu aktu namenili veliko pozornosti. Poimenujte obdobje, v katerih sta nastala akta na slikah 5.2 in 5.3.

slika 5.2: _____ slika 5.3: _____ (2)

Primerjajte kiparski deli na slikah 5.2 in 5.3 ter zapišite dve oblikovni razliki med njima.

 _____ (2)
 (4 točke)

5.3. Katero antično boginjo prepoznate na slikah 5.4 in 5.6?

_____ (1)

V čem sta si akta boginje na slikah 5.4 in 5.6 podobna?

 _____ (1)

V katerem umetnostnozgodovinskem obdobju je nastalo delo na sliki 5.6?

_____ (1)
 (3 točke)

5.4. Zanimanje za akt v srednjeveški umetnosti pojema. Pojasnite, zakaj.

(1

Navedite en srednjeveški ikonografski motiv, v katerem se kljub temu pojavlja akt.

(1)
(2 točki)

5.5. Na slikah 5.5 in 5.7 se pojavi isti mitološki motiv. Poimenujte ga.

(1)

Opređelite umetnostnozgodovinski obdobji, v katerih sta nastali umetniški deli na slikah 5.5 in 5.7.

slika 5.5: _____ slika 5.7: _____

Zapišite še dve oblikovni in/ali vsebinski značilnosti, ki sta – poleg akta – skupni umetninama na slikah 5.5 in 5.7.

(2)
(4 točke)

DEL B**6. naloga**

Oglejte si umetniško delo na slikah 6.1 in 6.1a ter ga predstavite:

1. Zapišite ime umetnika ali skupine (razen če gre za anonimnega umetnika ali anonimno skupinsko delo), naslov umetniškega dela (pri arhitekturi pa njegovo ime in kraj, kjer stavba stoji), vsaj približen čas nastanka, tehniko ali material, približno velikost in delo slogovno opredelite.
(4 točke)
 2. Razčlenite oblikovne značilnosti dela (oblikovanje telesnosti, oblikovanje prostora (perspektiva), kompozicija, barve, svetloba, tekstura ...; pri kiparstvu in arhitekturi še prostornina, masa, struktura ...) tudi glede na njegove materialne značilnosti in posebnosti v tehnično-obrtni izvedbi.
(3 točke)
 3. Razčlenite vsebinske značilnosti dela (ikonografski motiv, tema, sporočilo ...).
(3 točke)
 4. Navedite okoliščine nastanka umetnine, umetniške vplive in pomen za umetnost.
(3 točke)
 5. Primerjajte delo na slikah 6.1 in 6.1a s tistim na sliki 6.2 glede na namen, vsebino in obliko. Poudarite tako podobnosti kot razlike.
(4 točke)
 6. Primerjalno opredelite svoj odnos do obeh del.
(2 točki)
 7. Kandidat lahko pridobi dodatno točko za celostni vtis besedila.
(1 točka)
- Skupaj 20 točk*

Odgovarjajte tako, da navajate elemente naloge v zaporedju, danem v vprašanjih. Besedilo oblikujte v smiselno povezanih povedih. Izogibajte se splošnim opredelitvam. Besedilo naj bo dolgo od 200 do 350 besed (približno 1–3 strani).

7. naloga

Oglejte si umetniško delo na sliki 7.1 in ga predstavite:

1. Zapišite ime umetnika ali skupine (razen če gre za anonimnega umetnika ali anonimno skupinsko delo), naslov umetniškega dela (pri arhitekturi pa njegovo ime in kraj, kjer stavba stoji), vsaj približen čas nastanka, tehniko ali material, približno velikost in delo slogovno opredelite.
(4 točke)
 2. Razčlenite oblikovne značilnosti dela (oblikovanje telesnosti, oblikovanje prostora (perspektiva), kompozicija, barve, svetloba, tekstura ...; pri kiparstvu in arhitekturi še prostornina, masa, struktura ...) tudi glede na njegove materialne značilnosti in posebnosti v tehnično-obrtni izvedbi.
(3 točke)
 3. Razčlenite vsebinske značilnosti dela (ikonografski motiv, tema, sporočilo ...).
(3 točke)
 4. Navedite okoliščine nastanka umetnine, umetniške vplive in pomen za umetnost.
(3 točke)
 5. Primerjajte delo na sliki 7.1 s tistim na sliki 7.2 glede na vsebino, obliko in vplive na njegov nastanek. Poudarite tako podobnosti kot razlike.
(4 točke)
 6. Primerjalno opredelite svoj odnos do obeh del.
(2 točki)
 7. Kandidat lahko pridobi dodatno točko za celostni vtis besedila.
(1 točka)
- Skupaj 20 točk**

Odgovarjajte tako, da navajate elemente naloge v zaporedju, danem v vprašanjih. Besedilo oblikujte v smiselno povezanih povedih. Izogibajte se splošnim opredelitvam. Besedilo naj bo dolgo od 200 do 350 besed (približno 1–3 strani).

8. naloga

Oglejte si umetniško delo na slikah 8.1, 8.1a in 8.1b ter ga predstavite:

1. Zapišite ime umetnika ali skupine (razen če gre za anonimnega umetnika ali anonimno skupinsko delo), naslov umetniškega dela (pri arhitekturi pa njegovo ime in kraj, kjer stavba stoji), vsaj približen čas nastanka, tehniko ali material, približno velikost in delo slogovno opredelite.
(4 točke)
 2. Razčlenite oblikovne značilnosti dela (oblikovanje telesnosti, oblikovanje prostora (perspektiva), kompozicija, barve, svetloba, tekstura ...; pri kiparstvu in arhitekturi še prostornina, masa, struktura ...) tudi glede na njegove materialne značilnosti in posebnosti v tehnično-obrtni izvedbi.
(3 točke)
 3. Razčlenite vsebinske značilnosti dela (ikonografski motiv, tema, sporočilo ...).
(3 točke)
 4. Navedite okoliščine nastanka umetnine, umetniške vplive in pomen za umetnost.
(3 točke)
 5. Primerjajte delo na slikah 8.1, 8.1a in 8.1b s tistim na slikah 8.2, 8.2a in 8.2b glede na vsebino, obliko in vplive na njegov nastanek. Poudarite tako podobnosti kot razlike.
(4 točke)
 6. Primerjalno opredelite svoj odnos do obeh del.
(2 točki)
 7. Kandidat lahko pridobi dodatno točko za celostni vtis besedila.
(1 točka)
- Skupaj 20 točk*

Odgovarjajte tako, da navajate elemente naloge v zaporedju, danem v vprašanjih. Besedilo oblikujte v smiselno povezanih povedih. Izogibajte se splošnim opredelitvam. Besedilo naj bo dolgo od 200 do 350 besed (približno 1–3 strani).

[illegible]

[illegible]

Slika 1.1: <http://www.crystalinks.com/>. Pridobljeno: 20. 2. 2017.

Slika 1.2: <https://slideplayer.com/slide/17703560/105/images/6/>. Pridobljeno: 6. 5. 2025.

Slika 1.3: <https://tinyurl.com/2bbdsz7g>. Pridobljeno: 18. 4. 2024.

Slika 1.4: <https://en.wikipedia.org/wiki/>. Pridobljeno: 6. 5. 2025.

Slika 2.1: arhiv DPK SM za UZG

Slika 2.2: <https://tinyurl.com/25thj5lv>. Pridobljeno: 6. 5. 2025.

Slika 2.3: <https://tinyurl.com/2yo8tcun>. Pridobljeno: 6. 5. 2025.

Slika 2.4: <https://tinyurl.com/24axh48k>. Pridobljeno: 6. 5. 2025.

Slika 2.5: <https://www.nms.si/si/imagelib/13/default/Zbirka/Znameniti-predmeti/>. Pridobljeno: 16. 4. 2024.

Slika 2.6: <https://tinyurl.com/25kun539>. Pridobljeno: 6. 5. 2025.

Slika 2.7: <https://tinyurl.com/25c3fjfm>. Pridobljeno: 6. 5. 2025.

Slika 3.1: <https://upload.wikimedia.org/wikipedia/commons/thumb/1/14/>. Pridobljeno: 16. 4. 2024.

Slika 3.2: E. Annoscia idr., Umetnost, Svetovna zgodovina, Mladinska knjiga, Ljubljana, 2000.

Slika 3.3: H. W. Janson in A. F. Janson, History of Art, Thames and Hudson, London, 1997.

Slika 3.4: <https://tinyurl.com/2detnlk7>. Pridobljeno: 2. 12. 2019.

Sliki 4.1 in 4.1a: H. W. Janson in A. F. Janson, History of Art, Thames and Hudson, London, 1997.

Slika 4.2: <https://tinyurl.com/2484sooc>. Pridobljeno: 18. 4. 2024.

Slika 4.3: <https://tinyurl.com/29ukc3c9>. Pridobljeno: 28. 5. 2020.

Slika 4.4: <https://tinyurl.com/2yt73ztw>. Pridobljeno: 9. 10. 2025.

Slika 4.5: <https://sl.wikipedia.org/wiki/>. Pridobljeno: 28. 5. 2020.

Slika 5.1: več avtorjev, Likovna umetnost, velika ilustrirana enciklopedija, Mladinska knjiga, Ljubljana, 2012.

Slika 5.2: <https://tinyurl.com/27olmtvo>. Pridobljeno: 23. 4. 2024.

Slika 5.2a: <https://tinyurl.com/2y86p6gy>. Pridobljeno: 6. 5. 2025.

Slika 5.3: <http://upload.wikimedia.org/wikipedia/>. Pridobljeno: 5. 2. 2015.

Slika 5.3a: <https://tinyurl.com/2bnst39o>. Pridobljeno: 6. 5. 2025.

Slika 5.4: <https://tinyurl.com/2myfz688>. Pridobljeno: 6. 5. 2025.

Slika 5.5: <https://tinyurl.com/2d8fr33q>. Pridobljeno: 6. 5. 2025.

Slika 5.6: H. W. Janson in A. F. Janson, History of Art, Thames and Hudson, London, 1997.

Slika 5.7: <https://tinyurl.com/23lvnye2>. Pridobljeno: 6. 5. 2025.

Slika 6.1: <https://www.nms.si/si/imagelib/12/default/Zbirka/Znameniti-predmeti/>. Pridobljeno: 7. 1. 2023.

Slika 6.1a: <https://www.nms.si/si/imagelib/source/default/Zbirka/Znameniti-predmeti/>. Pridobljeno: 7. 1. 2023.

Slika 6.2: <https://tinyurl.com/ycqvlc9v>. Pridobljeno: 5. 4. 2022.

Slika 7.1: <https://tinyurl.com/23y929w7>. Pridobljeno: 7. 5. 2025.

Slika 7.2: <https://tinyurl.com/2aynxfnn>. Pridobljeno: 7. 5. 2025.

Slika 8.1: <https://tinyurl.com/23w26mka>. Pridobljeno: 6. 5. 2025.

Slika 8.1a: <https://tinyurl.com/2d9ojuww>. Pridobljeno: 7. 5. 2025.

Slika 8.1b: <https://tinyurl.com/27zntd95>. Pridobljeno: 23. 4. 2021.

Slika 8.2: <https://tinyurl.com/293x3tb8>. Pridobljeno: 7. 5. 2025.

Slika 8.2a: <https://tinyurl.com/y8mf5cc4>. Pridobljeno: 31. 3. 2022.

Slika 8.2b: <https://tinyurl.com/232o8yst>. Pridobljeno: 7. 5. 2025.

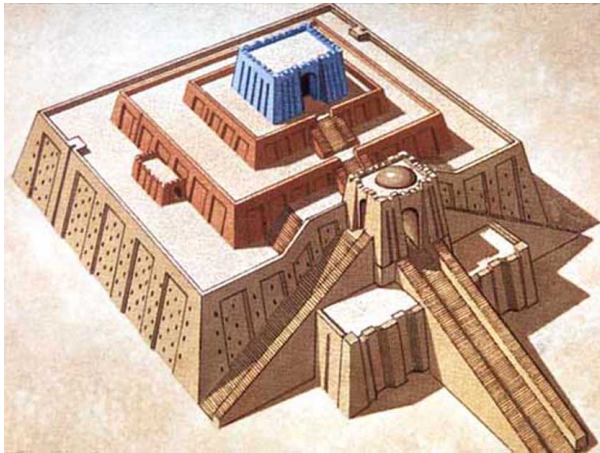

Prazna stran

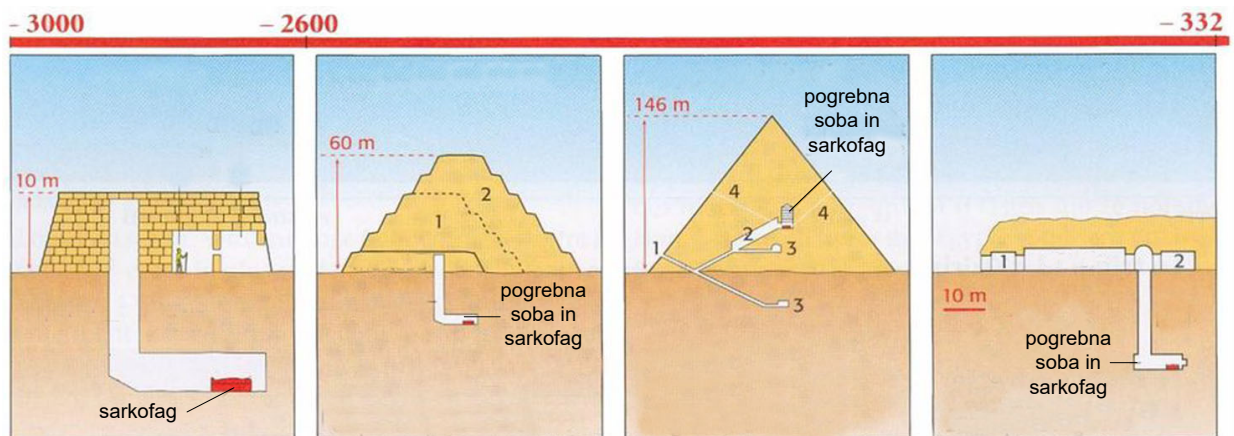

Prazna stran

Barvna priloga (k Izpitni poli 1)**1. naloga: Umetnost Mezopotamije in starega Egipta**

Slika 1.1

Slika 1.2

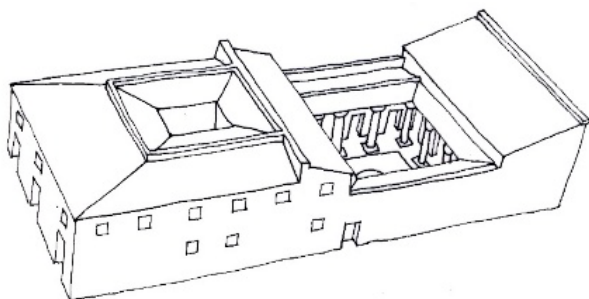
Slika 1.3

Slika 1.4

2. naloga: Antična rimska umetnost

Slika 2.1

Slika 2.2

Slika 2.3

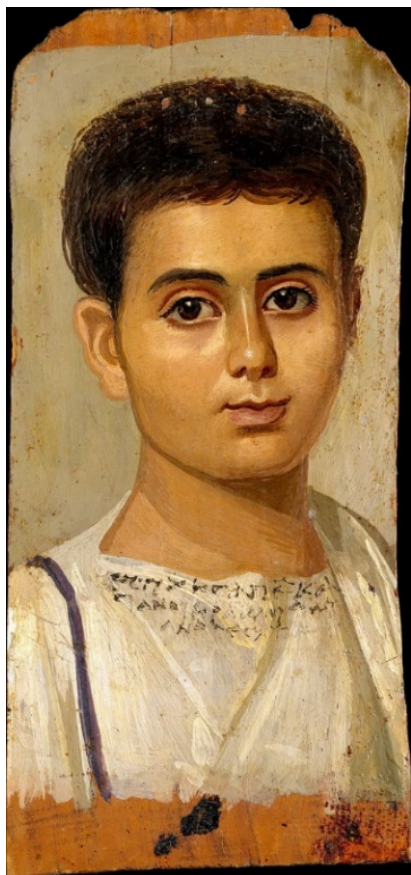
A full-length standing statue of a Roman figure, possibly a deity or emperor. The figure is depicted in a frontal, slightly turned pose. They wear a long, flowing robe with a golden patina and greenish-blue highlights, suggesting a combination of gold leaf and green patina. The robe is draped over the left shoulder and fastened at the waist. The figure's head is covered in a green patina, and they have a serene expression. The statue is set against a plain white background.

A marble bust of a Roman man, likely a senator or official, with a stern expression. The man has short, wavy hair and a prominent nose. The bust is mounted on a dark blue stand.

A full-length marble statue of Augustus in the Augustus of Prima Porta pose. He is standing, facing forward, with his right arm raised in an *adlocutio* gesture, holding a spear. His left arm is bent, holding a shield (now missing). He wears a cuirass decorated with relief carvings of mythological figures, a pectoral with a central gem, and a paludamentum (cloak) draped over his left shoulder and around his waist. At his feet, a Cupid figure riding a dolphin serves as a base, symbolizing Augustus's claimed ancestry from the goddess Venus. The statue is set against a dark background.

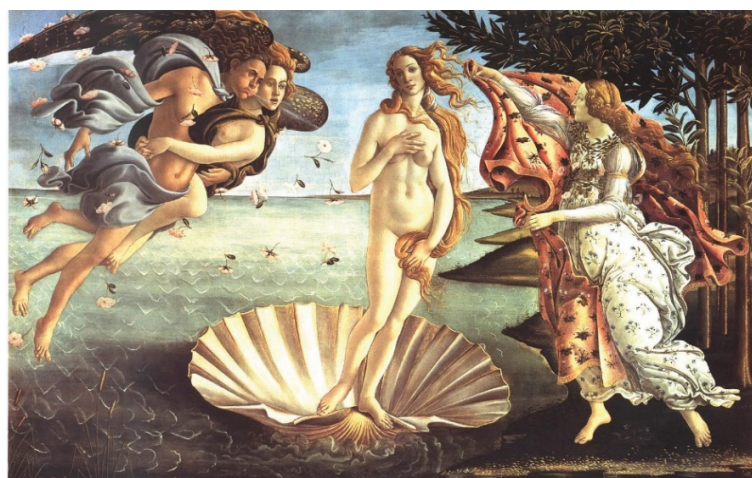
3. naloga: Tabelno slikarstvo

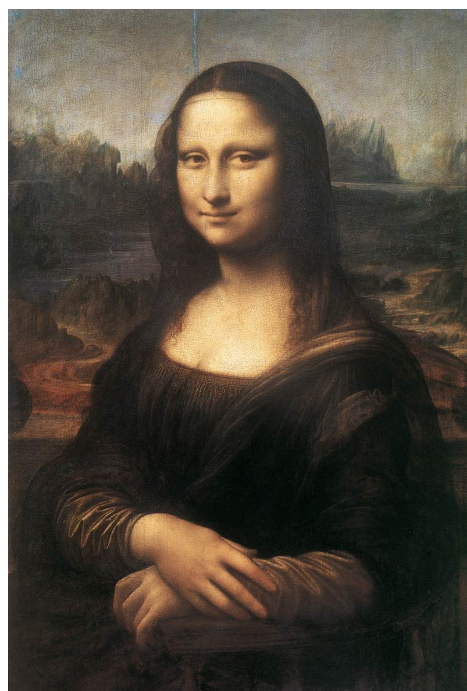
Slika 3.1

Slika 3.2

Slika 3.3

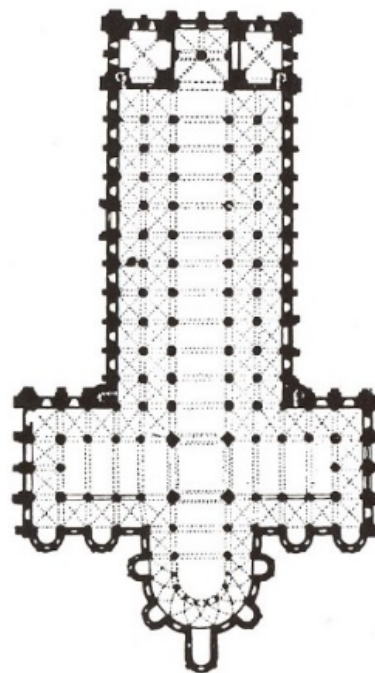

Slika 3.4

4. naloga: Romanska in gotska arhitektura

Slika 4.1

Slika 4.1a

Slika 4.2

Slika 4.3

V sivo polje ne pišite. V sivo polje ne pišite. V sivo polje ne pišite. V sivo polje ne pišite. V sivo polje ne pišite.

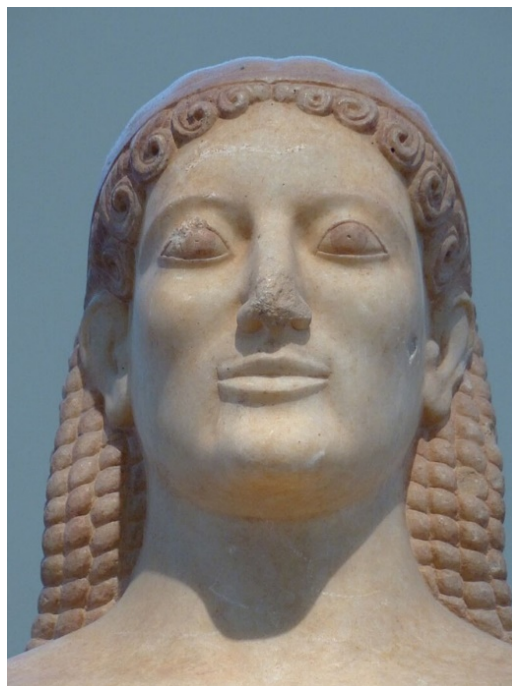
Slika 4.5

V sivo polje ne pišite. V sivo polje ne pišite. V sivo polje ne pišite. V sivo polje ne pišite. V sivo polje ne pišite.

Slika 5.1

Slika 5.2

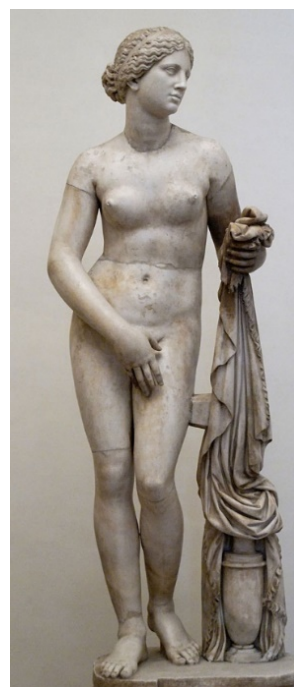
Slika 5.2a

Slika 5.3

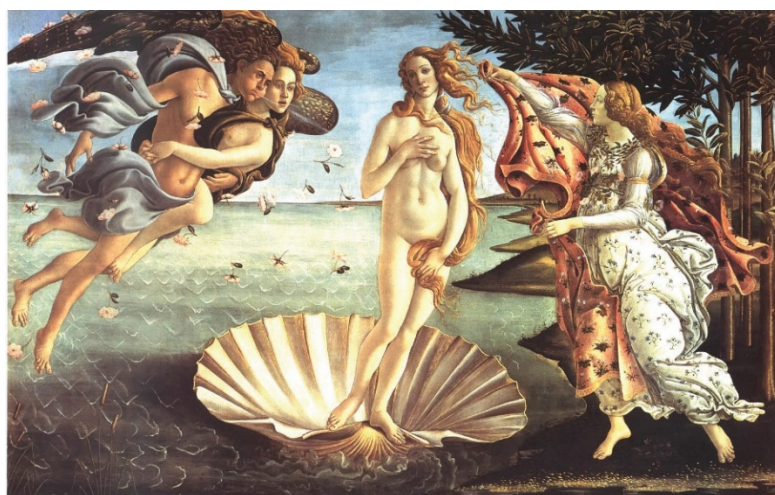
Slika 5.3a

Slika 5.4

Slika 5.5

Slika 5.6

Slika 5.7

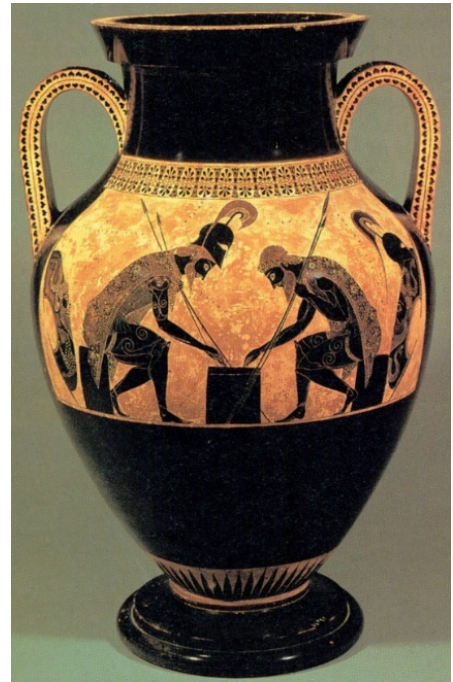

M 2 6 1 5 6 1 1 1 3 3

6. naloga

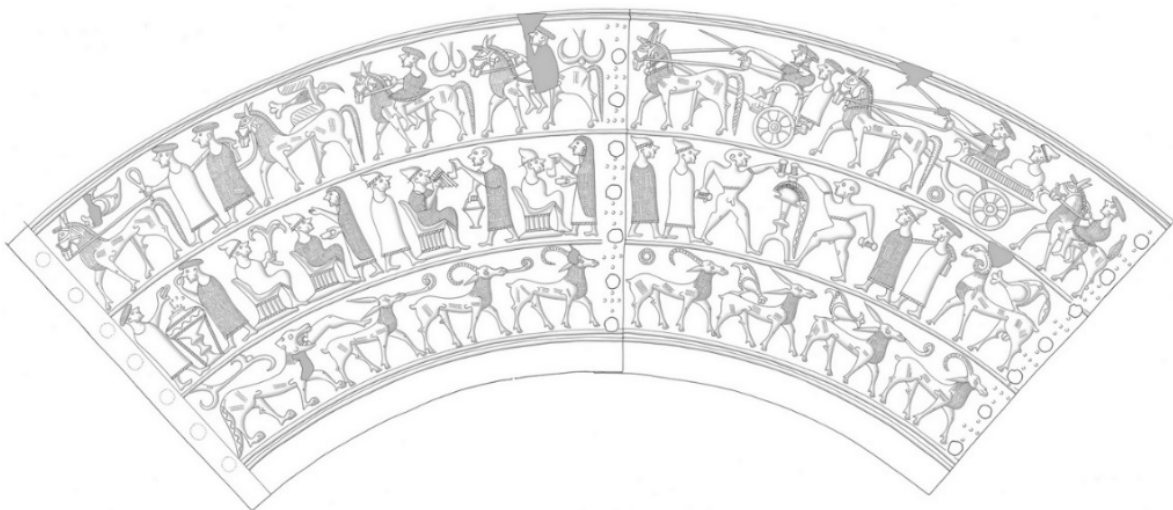

Slika 6.1

Slika 6.2

Slika 6.1a

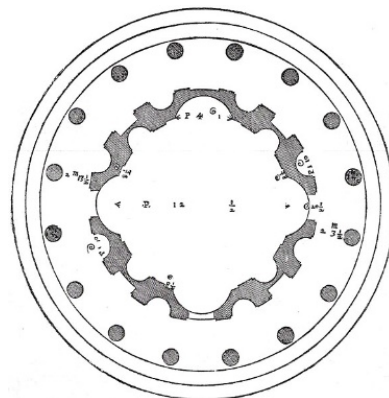

Slika 8.1

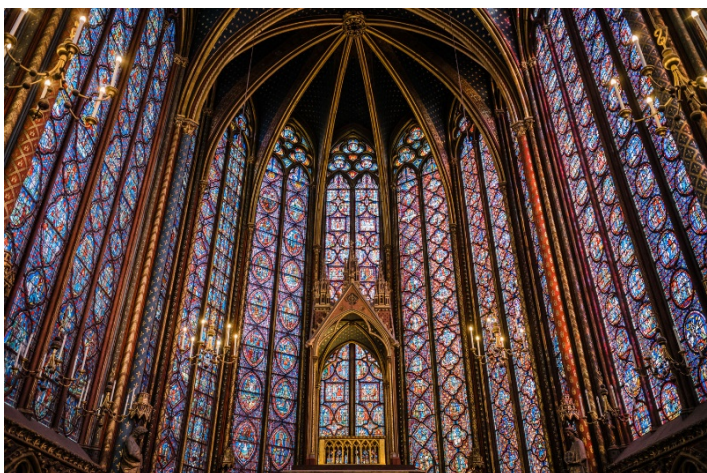
Slika 8.1a

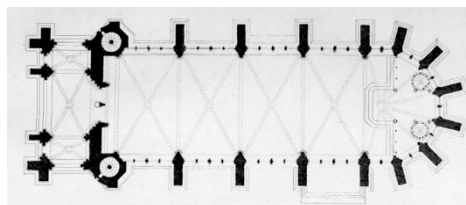
Slika 8.1b

Slika 8.2

Slika 8.2a

Slika 8.2b